

Historieskriving

Informasjon eller des- informasjon?

Av biskop emeritus Per Lønning,
Oslo

Kjell Leo Bakkeng vil gi «riktigere historisk informasjon enn den biskopen gir» (27.2.). Det gjelder det han, i tilslutning til Aftenpostens Kurt-Johnny

AP 8/3-97

Olsen, kaller «en kirkelig skamlett»: mangelen på aktivt engasjement for undertrykte kristne i kommunistland. Det som skal sette meg på plass, er ett og kun ett: en summarisk omtale av et bestemt sentralkomitémøte i Kirkenes Verdensråd (KV) i 1973. Her fikk en svensk representant minimal oppslutning om et bestemt forslag til uttalelse mot kommunistisk religionsundertrykkelse. Dermed har Bakkeng satt mine observasjoner og overveielser på plass så det suser. Godt gjort!

Bakkeng har tydeligvis tent på min opplysning om at jeg var medlem av samme sentralkomité 1974-83, og så kan han svint belaste Den norske kirke og meg med nevnte voteringsresultat. Logikken ville ha vært den samme om en votering i FN skulle legges en norsk regjering til last uten ringeste sideblikk til Norges stemmegivning og innsats i saken.

Olsens kommentar, som jeg tok til motmæle mot, gjaldt ikke KV, men Den norske kirkes lederskap, som han rettet de frykteligste beskyldninger mot. Når jeg overhodet nevnte KV, var det ikke til forsvar for denne organisasjons til tider alt for vakleворne engasjement i menneskerettighetsspørsmål, men for det vårt eget KV-medlemskap ga oss av muligheter for informasjon, kontakt og påvirkning østover. I KV-sammenheng førte Norge klar kurs – for det meste i konstruktivt samarbeid med Danmark og Sverige. Hvor mange ganger talsmenn fra enkelte øst-land og fra land i «den tredje verden» stemplet meg som talsmann for den «kalde krigen» og «vestlig kommunistangst» etter mine innlegg i sentralkomitéen, har jeg ikke tall på. – Det kom vel med at jeg hadde hørt lignende før: da jeg i 1958 som én av to representanter stemte imot kulturavtalen med Sovjetunionen i Stortinget.

Lignende skjebne hadde min KV-forgjenger biskop Støylen hatt. Det var han som var Norges talsmann ved det omtalte 1973-møte, og som i årevis hadde nær kontakt med nevnte Olle Engström (komitéformann) i menneskerettighetsspørsmål. Enkeltstemmer er ikke protokollert, men jeg kan garantere for at Norges røst i sentralkomitéen i disse årene var hørbar, og til det ytterste konsekvent: påtale av frihetskrenkelsene verden over, de under røde regimer uttrykkelig inkludert!

I forhold til det diskusjonen mellom Olsen og meg dreier seg om, er Bakkengs «informasjon»: økseskaft!